

Zápis ze zasedání Výboru pro práva dítěte
ze dne 16. února 2022

Místo a čas konání: Online na platformě Cisco Webex, 9:30 – 13:00

Přítomni: K. Bělohávková, K. Černý, M. Černý (MŠMT), K. Dürichová, H. Fungačová (ÚV RVNNO), K. Hamplová (ÚV SEZ OPV), K. Hondlíková (ÚV MLRV ORR), P. Horáková (ÚV SEZ OPV), K. Chábová, K. Jůzová Kotalová (MPSV), P. Kačírková, K. Lach, S. Mačejová (ÚV MLRV ORR), A. Mcgehee (ÚV RVNNO), P. Košťálová (ÚV SEZ OPV), E. Petrová, M. Pavlíček (ÚV RRP), A. Pham (Forum pro lidská práva), M. Prokeš, J. Provazníková, J. Rácová, A. Redlichová, A. Sedláček (ČRDM), A. Sležková (Forum pro lidská práva), D. Strupek, R. Šafařík (ÚV RRP), K. Šimáčková Laurenčíková (předsedkyně), M. Šimůnková, M. Štěpánková Štýbrová (MPSV)

Omluveni: M. Dord, D. Hovorka, A. Křístek, L. Rybová, Š. Tyburcová

Sekretariát ÚV: J. Machačka, D. Šmídová (tajemnice Výboru)

Program: 9:30 – 10:00 MPSV - představení Metodiky CRIA a její posouzení i s ohledem na hodnocení nejlepšího zájmu dítěte (hosté z ÚV RRP a LRV-RIA)
10:00 – 10:30 MPSV - představení projektu CP4Europe k participaci dětí v ČR
10:30 – 11:00 [Metodika pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech](#) (A. Sedláček a ÚV RVNNO)
11:00 – 11:15 Představení Evropských výzev CERV (SEZ ÚV)
11:15 – 11:20 Informace k CZ PRES (MPSV a tajemnice Výboru)
---přestávka---
11:30 – 12:00 Představení projektu PRACTICE k právu dítěte na individuální posouzení – Forum pro lidská práva
12:00 – 13:00 Zbývá závěrečná doporučení v rezortu MPSV
· Násilí na dětech
· Tělesné tresty (E. Petrová, návrh podnětu Výboru)
· Sexuální násilí na dětech

Předsedkyně přivítala členy a členky Výboru a zahájila první bod předáním slova zástupkyni MPSV k představení nově vytvořené Metodiky pro posouzení dopadu regulace na práva dítěte (CRIA).

1. Představení Metodiky CRIA

K. Jůzová Kotalová stručně představila vzniklou metodiku, která je mimo jiné jedním z očekávaných výstupů [Národní strategie ochrany práv dítěte 2021-2029](#) (NSOPD) a [I. Akčního plánu k jejímu naplnění 2021-2024](#). Mimo jiné zmínila, že smyslem materiálu bylo poskytnout rámec pro negativní vymezení, tedy aby si dle něj mohl předkladatel vyjasnit, na jaké oblasti práv dítěte jeho návrh regulace dopad nemá. To je totiž vzhledem k množství práv dítěte oproti pozitivnímu vymezení jednodušší postup, než zjišťování, na jaká všechna práva dítěte regulace dopad má. Uvedla rovněž, že MPSV je otevřeno návrhům úprav a doplnění.

P. Kačírková se dotázala, co se s materiálem bude dít dál, a příp. jaký je prostor pro spolupráci s Výborem při jeho implementaci.

K. Jůzová Kotalová uvedla, že metodika je podpůrným materiálem pro očekávanou povinnost hodnocení dopadu regulace na různé zranitelné skupiny osob dle § 20 odst. 2 písm. c) bodu 7., nového zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, jehož účinnost byla z původního termínu 1. 1. 2022 posunuta na 1. 1. 2023. MPSV je otevřeno být k dispozici pro konzultace v procesu hodnocení dopadu a širokou implementaci materiálu, avšak musí si vyjasnit formální hranice, kam až sahají jeho kompetence.

S. Mačejová (oddělení RIA ÚV) vznik metodiky uvítala, stejně jako možnost další vzájemné spolupráce. Za účelem zajištění implementace metodiky v praxi navrhla organizaci osvětových seminářů, bez nich by mohlo dojít pouze k formálnímu přijetí materiálu.

E. Petrová poznamenala již dříve zmiňovaný manuál slučitelnosti, který KVZ na Ministerstvu spravedlnosti připravuje. Měl by být hotový do konce roku 2022. Bude obsahovat teoretickou i praktickou část. Metodiky by se tak mohly vhodně doplňovat a sama zajistí jejich provázanost v rámci kapitoly týkající se práv dětí. K manuálu budou rovněž probíhat školení.

Předsedkyně Výboru poděkovala a navrhla, že by mohla být školení spojena, aby nedocházelo k tříštění kapacit.

R. Šafařík (odbor rovnosti žen a mužů ÚV) připomněl, že se s celým odborem hodnocením dopadů na rovnost žen a mužů (dále také „GIA“) dlouhodobě zabývají a rádi budou sdílet své zkušenosti. Povinnost hodnocení dopadu regulace na rovnost žen a mužů je již upravena v Jednácím řádu vlády (JŘV)¹ a Legislativních pravidlech vlády². Připomněl dále [Metodiku hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů pro materiály předkládané vládě ČR](#), která byla Výboru [představena v roce 2019](#). Právě na její implementaci a zavedení do praxe vyvíjejí značné snahy. Osvědčily se praktické příklady hodnocení dopadu uvedené přímo v metodice a pravidelná školení rezortů. Velký dopad má rovněž analýza předpokládaných legislativních i nelegislativních prací vlády dle předloženého plánu na daný rok, identifikace klíčových materiálů a oslovení relevantních rezortů s nabídkou konzultace. Každý rok rovněž zpětně monitorují úspěšnost implementace v praxi.³ Upozornil nicméně, že pokrok je i přes značné snahy pomalý. Za rok 2020 bylo zpětně zanalyzováno provedení GIA u 250 materiálů. Polovina z materiálů neobsahovala vůbec žádné GIA a skutečně provedené GIA dle metodiky mělo pouze 5% materiálů. Navrhl, aby MPSV usilovalo o zavedení povinnosti CRIA i do JŘV a dále využilo příslibu v [Programovém prohlášení současné vlády](#) k zavedení posouzení dopadu legislativy na rodinu (Family Impact Assessment, FIA).

J. Machačka se dotázal na předpokládanou nutnost personálního zajištění implementace CRIA.

Paní předsedkyně souhlasila s touto nutností a doplnila, že je třeba implementaci zajistit i finančně.

R. Šafařík toto potvrdil s tím, že na implementaci Metodiky GIA mají vyčleněnu jednu klíčovou aktivitu v projektu spolufinancovaném z OP Zaměstnanost. Dohled nad GIA u materiálů předkládaných vládě, realizace školení a provádění analýz uplatňování metodiky GIA zabere v projektu přibližně 0,5 úvazek jedné osoby.

¹ Konkrétně viz Čl. IV odst. 7 Jednacího řádu vlády.

² Konkrétně viz Čl. 4 odst. 1 písm. f) Legislativních pravidel vlády.

³ Analýza metodiky GIA z roku 2018 je dostupná [zde](#).

S. Mačejová k projednávaným tématům zmínila, že MV plánuje posunout přijetí nového zákona o sbírce zákonů na 1. 1. 2024. Co se týče FIA, doporučila kontaktovat náměstkyni pro řízení sekce legislativy MPSV, Mgr. D. Roučkovou, do jejíž kompetence problematika spadá.

Paní předsedkyně dále nabídla kapacity NNO k poskytnutí odborné pomoci i osvěty. Poděkovala za vzájemné nabídky spolupráce a zopakovala nutnost vymezit kompetence a personální zajištění. S tímto přešla k dalšímu bodu programu.

2. Představení projektu CP4Europe

K. Jůzová Kotalová stručně představila projekt, kterého se MPSV zúčastňuje s dalšími státy Rady Evropy a který je financovaný z fondů EU. Účelem je zhodnocení úrovně participace dětí v České republice dle [Nástroje pro měření míry participace dětí \(CPAT\)](#) a implementační příručky k němu. Nástroj uvádí 10 základních ukazatelů. Jedním z nich je například zřízení pozice dětského ombudsmana. Projekt je dvouletý, přičemž v prvním roce se analyzuje národní situace, mj. i skrze fokusní skupiny jak s dospělými, tak i samotnými dětmi, se kterými se probírají témata dle nástroje. MPSV se přitom snaží zapojit děti z různých zranitelných skupin. Dozvídají se velké množství zajímavých informací. Zároveň pořádají informační semináře. V druhém roce se pak MPSV bude soustředit na palčivá témata identifikovaná pro ČR, tedy na oblasti, ve kterých je participace v ČR na nejnižší úrovni. Hlavním výstupem projektu pak budou doporučení pro další postup. Pro bližší informace zástupkyně MPSV odkázala na relevantní stránku na webu pravonadetstvi.cz a web [Rady Evropy](#).

Paní předsedkyně požádala o představení závěrů z fokusních skupin s dětmi i týkajících se dětského ombudsmana. Rovněž prosila o zaslání přeložených materiálů, jsou-li k dispozici.

M. Černý vyjádřil velký zájem ve věci participace dětí a rovněž prosil o zaslání jakýchkoli materiálů, ze kterých by MŠMT mohlo v rámci jejich činnosti čerpat.

3. Představení [Metodiky pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech](#)

A. Sedláček představil Metodiku a upozornil na probíhající [veřejnou konzultaci k ní](#) a možnost se zapojit. Dále pokračoval vysvětlením účelu dokumentu a termínu participace a jak má být participace prováděna. Přiblížil participativní proces přijímání metodiky a její strukturu, která obsahuje i přílohy k jednotlivým oblastem. Zmínil nutnost zapojení střešních organizací v každé oblasti, které plní úkol jakéhosi zprostředkovatele mezi státem a menšími organizacemi. Upozornil rovněž na potřebu vyčlenění personálních i finančních kapacit na implementaci metodiky.

K personálním zdrojům dále vystoupila A. McGehee, vedoucí oddělení Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále „RVNNO“), která právě fungování oddělení i Rady představila. Poukázala dále, že zapojení dětí a mládeže je blíže popsáno na straně 46 Metodiky, kde je mj. zmíněn i Výbor.

Paní předsedkyně poděkovala a shrnula, že ač se jedná o doporučující materiál, je velmi inspirativní a pro praxi užitečný. Dále vyzvala členky a členy, aby případně své připomínky zaslali přímo oddělení RVNNO.

A. Sedláček k procesu zapojování občanské společnosti připomněl nutnost vyčlenění kapacit na participaci. Je třeba toto mít na zřeteli při přípravě materiálů. Nejsou-li kapacity pro zajištění účinné participace k dispozici, má za vhodnější postup nečinit participaci pouze na oko a raději materiál rozeslat do připomínkového řízení.

A. McGehee dále vyjádřila, že v této fázi by uvítali navázání spolupráce v případě přípravy relevantního materiálu, a tedy zapojení do pilotáže Metodiky, spíše než připomínky k materiálu. Prostor pro připomínky totiž ještě bude otevřen.

Paní předsedkyně poděkovala a bod ukončila.

4. Představení evropských výzev CERV

K. Hamplová (Sekce pro evropské záležitosti ÚV, dále „SEZ“) z pozice Národního kontaktního místa programu Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) program představila. Zmínila, že program přímo řízený EK pro období 2021-2027 má 4 specifické cíle, kterým odpovídá i zaměření programu:

- **Hodnoty Unie** (Podpora ochrany a prosazování hodnot EU v souladu s článkem 2 Smlouvy o EU ze strany organizací občanské společnosti vedoucí k dodržování zásad právního státu, k budování demokratičtější Unie, demokratickému dialogu, transparentnosti a řádné veřejné správě).
- **Občanská angažovanost a participace** (Podpora angažovanosti a účasti občanů na demokratickém životě Unie a výměny mezi občany různých členských států a zvyšování povědomí o jejich společné evropské historii).
- **Rovnost, práva, a genderová rovnost** (Prosazování práva, zákaz diskriminace a podpora rovnosti včetně genderové rovnosti).
- **Daphne** (Prevence a boj proti genderově podmíněnému násilí a domácímu násilí **včetně násilí na dětech**).

Došlo tedy oproti předchozím letům ke sjednocení několika programů. Představila přehled otevřených výzev a uzávěrky předkládání projektových žádostí:

- **Prevence a boj proti genderově podmíněnému násilí a násilí na dětech** (12. 4. 2022) [Combat against gender-based violence and violence against children](#)
- **Ochrana a prosazování práv dítěte** (18. 5. 2022) [Rights of the child](#)
- (Podpora budování kapacit a povědomí o Listině základních práv EU a činnosti strategických soudních sporů týkajících se demokracie, právního státu a porušování základních práv (24. 2. 2022) [Promote capacity building...](#))
- **Angažovanost a participace občanů** (10. 2. 2022) [Citizens' engagement and participation](#)
- **Podpora rovnosti, boje proti rasismu, xenofobii a diskriminaci** (24. 2. 2022) [Equality and to fight against racism, xenophobia and discrimination](#)
- (Národní kontaktní místa Romů (3. 3. 2022) [limited/restricted to National Roma Contact Points](#))
- **Podpora rovnosti žen a mužů** (16. 3. 2022) [Gender equality](#)
- **Partnerství měst** (24. 3. 2022) [Town-Twinning](#)
- **Sítě měst** (24. 3. 2022) [Networks of Towns](#)
- **Evropská paměť** (24. 3. 2022) [European remembrance](#)
- (Hodnoty Unie - budování kapacit NNO 29. 3. 2022) [Union values](#))

Další informace k aktuálně otevřeným výzám lze sledovat [na tomto odkazu](#).

Vysvětlila dále rozdíl mezi unijními a strukturálními granty. První zmíněné, o kterých je řeč, stanovují stejné podmínky pro všechny žadatele v rámci EU, jsou tedy stanoveny obecněji. SEZ

může poskytnout podporu v procesu přípravy žádosti, avšak všechny žádosti jsou následně vyhodnocovány samotnou EK.

K nutnosti kofinancování (např. u programu Daphne ve výši 10%) rovněž doplnila, že budou mj. i s oddělením RVNNO hledat možnosti řešení kofinancování ze státního rozpočtu či jiných rezortních programů, aby toto nebylo překážkou pro podání žádosti.

Prezentaci a relevantní dokumenty, např. grantovou žádost a pokyny k jejímu vyplnění, postup při registraci do žadatelského portálu apod. přislíbily s Výborem sdílet po zasedání. Oddělení Evropských fondů a programů ÚV je pak připraveno poskytnout podporu potenciálním žadatelům v procesu podání žádosti. Pořádají rovněž pravidelné veřejné neformální konzultace, na kterých se lze dotázat na konkrétní záležitosti procesu. Obracet se lze na email cerv@vlada.cz.

Paní předsedkyně zmínila, že s ČOSIV se do programu úspěšně hlásili a budou nyní startovat projekt Centra pro vzdělávání odborníků v přístupu k osobám s traumaty. Mohou tedy rovněž poskytnout vlastní zkušenost. Následně zástupkyně SEZ poděkovala a bod ukončila.

5. Informace k českému předsednictví (dále „CZ PRES“)

M. Štěpánková Štýbrová (MPSV) představila Konferenci k Záruce pro děti EU, která se bude konat v rámci CZ PRES, jež proběhne v druhé polovině roku 2022. Konference se uskuteční na začátku července 2022. Tématy bude především přístup k pěti základním službám, na které Záruka pro děti míří, a zároveň související téma chudoby a zranitelných skupin dětí. Z organizačního hlediska plánují zapojení různorodých mezinárodních platforem od Evropské komise, přes UNICEF po mezinárodní nevládní organizace, jako je Eurochild. Jakmile bude akce schválena vedením, podají Výboru více informací a samozřejmě i pozvánku.

Tajemnice Výboru následně informovala o možnosti podání žádostí o záštitu pro akce konané v dotčeném období, které jsou v souladu s prioritami CZ PRES. Více informací je dostupných [na tomto odkazu](#).

6. Představení projektu PRACTICE k právu dítěte na individuální posouzení

Zástupkyně Fora pro lidská práva, A. Sležková, představila projekt, který provedli spolu s belgickou organizací International Commission of Jurists. Popsala koncept individuálního posouzení a problematické aspekty českého systému soudnictví ve věcech mládeže v tomto ohledu. V rámci projektu vznikla Doporučení pro profesionály, Komparativní studie (Anglie a Wales, Belgie, Nizozemí, Finsko), Informační leták pro děti a dospívající, plakát a video pro děti a dospívající. Více informací včetně všech výstupů je dostupných [zde](#).

Paní předsedkyně poděkovala za představení a nabídla spolupráci s [Institutem pro restorativní justici](#).

7. Zbývá závěrečná doporučení v rezortu MPSV

Paní předsedkyně se souhlasem Výboru vzhledem k nedostatku času přešla k diskusi nad možnostmi ukončení tělesného trestání dětí, které je v současnosti velmi živé téma v mediálním prostoru, a k projednání návrhu podnětu Výboru. Projednání zbylých závěrečných doporučení Výboru OSN pro práva dítěte v rezortu MPSV týkající se násilí na dětech a sexuálního násilí na dětech přesunula na další zasedání. Předala slovo E. Petrové.

E. Petrová pro kontext stručně připomněla rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva APPROACH proti ČR (odkazy na překlad rozhodnutí a jeho anotaci jsou dostupné [zde](#)). Zmínila, že k implementaci rozhodnutí [Kolegium expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská](#)

práva a implementaci Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod doporučilo vznik zvláštní pracovní skupiny. Ta poprvé zasedala v listopadu 2021 a jsou v ní zastoupeni zástupci širokého spektra relevantních aktérů od státní správy po občanskou společnost. E. Petrová poznamenala, že na zasedání panovala shoda na nutnosti novelizace občanského zákoníku tak, aby česká právní úprava obsahovala jasnou a výslovnou nepřípustnost tělesného trestání dětí jako výchovného prostředku, který je ponižující a v rozporu s lidskou důstojností dětí tak, jak požaduje právě výše zmíněné rozhodnutí. V tomto ohledu jsou v úzkém kontaktu s legislativním odborem MSp a MPSV a výstupy jednání budou s Výborem sdíleny. Rozsáhlá diskuse se rovněž vedla ohledně souvisejících nelegislativních opatření, jako je osvětová kampaň k pozitivnímu rodičovství, rozvoji dostupných a provázaných služeb pro podporu zranitelných rodin a dětí, vzdělávání pracovníků s rodinami a dětmi a systematická příprava na rodičovství.

K tématu tělesného trestání dětí rovněž představila nově vzniklou Tematickou příručku k nepřípustnosti tělesného trestání dětí. Ta je určena pro soudce a další odborníky pracující s rodinami a dětmi a obsahuje srozumitelné shrnutí mezinárodních závazků a relevantního národního i mezinárodního právního rámce i judikatury včetně citací tak, aby mohla být využitelná v praxi. Poznamenala nicméně na úskalí nízkého množství judikatury, jelikož z podstaty věci se případy tělesného trestání dětí, které nedosahují intenzity týrání, nedostanou k soudu z důvodu absence žalobce.

J. Machačka navrhl doplnění materiálu i o relevantní části skutkového stavu dotčených případů, aby pro odborníky bylo zřejmé, jaké konkrétní jednání je nepřípustné.

Paní předsedkyně poděkovala za zpracování a navrhla doplnění o typy podpor pro rodiny s dětmi, které by měly být dostupnější a příklady dobré praxe. Přistoupila následně k projednání návrhu podnětu Výboru.

Tajemnice Výboru návrh představila. Po krátké diskusi členů byl přidán úkol MSp k vypracování a předložení novelizace občanského zákoníku tak, aby tělesné trestání dětí bylo zákonem jasně prohlášeno za nepřípustné.

Návrh podnětu byl schválen 14 členy Výboru. Jeden člen se hlasování zdržel. Proti se nevyjádřil nikdo.

Následně paní předsedkyně poděkovala za spolupráci a zasedání z důvodu naplněného času ukončila.
